

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 621/22
7.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Марије Терзић, председника већа, Татјане Лемајић и Јелене Стојилковић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ул. ... бр. ..., против туженог ББ из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Слободан Илић, адвокат из Вршца, Трг победе бр. 3/1, ради одређивања мере заштите од насиља у породици, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу П2 бр. 311/22 од 19.10.2022. године, у седници већа одржаној дана 7.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Вршцу П2 бр. 311/22 од 19.10.2022. године у делу става првог изреке којим је забрањено туженом приближавање малолетном детету ВВ из ... на удаљености не мањој од 150м осим у случајевима судских спорова који подразумевају присуство на рочиштима, у периоду од годину дана и у делу става другог изреке којим је забрањено туженом даље узнемиравање сваке врсте као и контактирање малолетног детета ВВ у периоду од годину дана, а жалба туженог **ОДБИЈА** као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П2 бр. 311/22 од 19.10.2022. године ставом првим изреке, забрањено је туженом приближавање тужилци и малолетном детету ВВ на удаљености не мањој од 150 м осим у случајевима судских спорова који подразумевају присуство на рочиштима, у року од годину дана. Ставом другим изреке, забрањено је туженом даље узнемиравање сваке врсте као и контактирање тужилце и малолетног детета ВВ у периоду од годину дана. Ставом трећим изреке, одређено је да

жалба не задржава извршење пресуде о одређивању мере заштите од насиља у породици.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужени побијајући је у делу става првог и другог изреке којима је одређена мера заштите од насиља у породици у односу на малолетно дете ВВ, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Трошкове другостепеног поступка опредељено је тражио.

Испитујући правилност пресуде у побијаном делу у границама законских овлашћења из члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП (“Службени гласник РС”, бр.72/11, 55/14,87/18 и 18/20) у вези члана 202 Породичног закона, Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог неоснована.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно жалбеним наводима туженог није учињена ни битна повреда поступка из члана 374 став 2 тачка 12 Закона о парничном поступку, с обзиром да је изрека пресуде разумљива и непротивречна самој себи и разлозима пресуде, дати разлози у пресуди су јасни, непротивречни и довољно образложени, тако да се њена правилност са сигурношћу може испитати.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку малолетна ВВ рођена је ... године у ванбрачној заједници тужиље и туженог, која је заснована у септембру 2020. године. Решењем Основног суда у Вршцу Нп бр. 176/22 од 14.09.2022. године на предлог ОЈТ Вршац од 13.09.2022. године према могућем учиниоцу насиља у породици а овде туженом продужена је хитна мера забране да контактира и прилази жртви а овде тужиљи, а која је изречена наредбом ПУ Панчево, ПС Вршац од 12.09.2022. године. Изречена мера продужена је на период од 30 дана односно до 14.10.2022. године и наложено је туженом да се уздржава од контаката и прилажења тужиљи под претњом прекршајног гоњења.

Пресудом Прекршајног суда у Вршцу од 04.10.2022. године окривљени а овде тужени оглашен је одговорним што је 04.10.2022. године дошао у ..., улицу ... где станује његова ванбрачна супруга а тужиља коју је контактирао на тај начин што је ударио ногом, развалио и отворио улазна врата од куће полумивши браву која је била закључана, ушао у кућу, у спаваћу собу и питао тужиљу да ли хоће да му се врати кад истекне забрана, односно прекршио је хитну меру забране да контактира и прилази жртви која му је одређена решењем Основног суда у Вршцу од 14.09.2022. године и која му је продужена до 14.10.2022. године чиме је учинио прекршај из члана 36 став 1 Закона о спречавању насиља у породици те је на основу поменутог прописа осуђен на казну затвора у трајању од 20 дана и одређено је да ће се изречена казна затвора извршити одмах пре правноснажности пресуде од стране надлежног органа унутрашњих послова из разлога што је окривљени учинио тежи прекршај и то захтевају интереси опште безбедности јер постоји основана сумња да ће наставити са вршењем прекршаја.

Тужиља и тужени се воде у евиденцији Центра за социјални рад града Вршца.

Насиље према тужили као жртви насиља у породици има хроничитет и континуитет, а први пут је пријављено 20.09.2020. године након чега су тужила и тужени наставили заједнички живот. Тужила је насиље по други пут пријавила 12.09.2022. године од стране туженог, са елементима психолошког насиља и обавестила је да је тужени љубоморан према њој од почетка њихове заједнице, да је закључава у кућу и не пушта, да јој прети да мора да буде са њим, вербално је напада говорећи „ да је курва и да се курва по селу и да дете које имају није његово и ко зна ко га је направио“, да прети да ће наудити њеном оцу ако се не помире, да је могући учинилац претио жртви да ће убити прво њу па онда себе, да је инсистирао да се помире те да је у великом страху пристала на помирење. Такође је пријављено физичко насиље тврдећи да је тужени ударио, хватао је за врат и чупао за косу, те је она у страху оставила дете и побегла на улицу, сакрила се и позвала полицију. Туженом како могућем учиниоцу насиља у породици изречене су хитне мере и то привремене и продужене. Након четири дана од пријављивања насиља и изречене привремене хитне мере странке су наставиле су да живе заједно. Тужила је 22.09.2022. године известила орган старатељства да се против своје воље помирила са туженим који је инсистирао на помирењу те је она од страха пристала. Дана 22.09.2022. године тужила и тужени примили су од Центра за социјални рад копију решења суда о одређивању продужене хитне мере и истог дана је тужени омогућио је тужили да заједно са малолетним дететом оде код своје мајке. Дана 04.10.2022. године тужила је телефоном обавестила Центар да је тужени истог дана прекршио продужену меру тако што је долазио до куће њеног оца где се она заједно са малолетним дететом налазила, због чега се узнемирила и уплашила за своју безбедност и безбедност малолетног детета и о томе обавестила полицију.

Центар за социјални рад Града Вршца дао је мишљење да је ризик од понављања насиља изузетно висок, да постоји основана сумња да је осим тужиле и малолетно дете ВВ индиректна жртва насиља у породици, јер тужени говори тужили да дете које имају није његово и ко зна ко га је направио, те да тужила има страх и забринутост да јој тужени или неко од чланова његове родитељске породице не узму дете. Малолетно дете парничих странака на ниском је календарском узрасту од два месеца и шест дана и има појачану потребу за близином мајке. За правилан раст и развој малолетног детета тог узраста близина и присуство мајке су од диференцијално дијагностичког значаја. Центар за социјални рад је предложио да се туженом као могућем учиниоцу насиља у породици изрекну мере заштите од насиља у породици према тужили и малолетном детету ВВ као индиректној жртви насиља у породици, те да му се забрани приближавање тужили и малолетном детету као индиректној жртви насиља у породици, које живи уз мајку, на удаљености не мањој од 300м осим у случајевима судских спорова који подразумевају присуство на рочиштима у року од годину дана као и да му се забрани даље узнемиравање сваке врсте као и контактирање тужиле и малолетног детета у периоду од годину дана.

На утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбе члана 197, 198 став 1 и став 2 тачка 3 и 5 и 287 став 2 Породичног закона закључивши да су испуњени услови за одређивање мере заштите од насиља у породици према тужили и малолетном детету као индиректној жртви насиља у породици, те како парничне странке живе у насељу сеоског карактера средње величине раздаљина од 150 метара на којој је забрањено приближавање туженог тужили и заједничком детету довољна је за остваривање сврхе исте уз истовремено

омогућавање туженом да настави са боравком на досадашњој адреси.

По ставу Апелационог суда, чињенично стање утврђено је потпуно, поуздано и логично произлази из доказа у списима које је првостепени суд правилно ценио у смислу члана 8 ЗПП-а, и наводима жалби туженог не доводи се у сумњу.

Одредбом члана 197 став 1. Породичног закона прописано је да насиље у породици, у смислу овог закона јесте понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице. Ставом другим истог члана насиљем у породици у смислу става 1 сматра се нарочито: наношење и покушај наношења телесне повреде, изазивање страха претњом убиства и наношење телесне повреде члану породице или њему блиском лицу, присиљавање на сексуални однос, навођење на сексуални однос или сексуални однос са лицем које није навршило 14 година живота или немоћним лицем, ограничавање слободе кретања и комуницирања са трећим лицем, вређање као и свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање.

Суштина мера породично-правне заштите од насиља у породици састоји се у ограничењу или привременој забрани одржавања личних односа насилника са жртвом насиља. Сврха заштитних породично-правних мера јесте да се њиховом применом спречи поновно извршење насиља у породици, да се обезбеди нужна заштита физичког и психичког интегритета, здравља и личне безбедности члана породице који је изложен насиљу, као и да се отклоне околности које погодују или подстичу понављање насиља односно извршења других видова насиља.

Сходно изнетом а имајући у виду потпуно и правилно утврђено чињенично стање да понашање туженог, његови акти, представљају насиље које има хроничитет и континуитет, правилан је закључак првостепеног суда да се у циљу престанка овог насиља, као и у циљу превенције будућих насиља према малолетном детету као индиректној жртви насиља, сврха превенције постиже изреченом мером. По ставу Апелационог суда, како се ради о озбиљно поремећеним односима парничних странака због којих долази до аката психичког и физичког насиља од стране туженог као починиоца према тужиљи и индиректно према малолетном детету које је због свог календарског узраста упућено на целодневно присуство мајке, то је с обзиром на садржину, интензитет и трајање испољеног насиља, изрицање мере приближавања и контактирања туженог са малолетним дететом као индиректном жртвом насиља сврсисходно посебно имајући у виду да свако понашање које одступа од стандарда нормалног опхођења и комуникације са члановима породице треба квалификовати као насиље у породици. У конкретном случају мере заштите које су одређене у односу на малолетно дете као индиректној жртви насиља, адекватне су околностима случаја и изречене су у циљу елиминације ризика за стварање ситуација које су подобне да до насиља поново дође, те обезбеђивању у најбољем интересу малолетног детета парничних странака мира, спокоја, безбедности и живота без страха.

Наиме, одредбом члана 66 Устава Републике Србије (“Сл. гласник РС” бр. 98/2006 и 115/2021) прописано је да породица, мајка, самохрани родитељ и дете уживају посебну заштиту (став 1). На овај начин указано је на значај и место породице у нашем друштвеном систему. Концепција о заштити породице као основном праву

човека, дошла је до изражаја и у Општој декларацији о правима човека у којој се истиче да породица као природна и основна заједница друштва има право на заштиту друштва и државе (члан 16 став 3) док мајке и деца имају право на нарочито старање и помоћ (члан 25 став 2) као и у члану 23 став 1 Међународног пакта о грађанским и политичким правима. У складу са тим жене и деца а посебно малолетници с обзиром на свој узраст и своју природну упућеност на бригу и пажњу других, налазе се под посебном заштитом закона. Сходно изнетом нарочита заштита деце је уставни принцип и посебно начело породичног законодавства.

С тим у вези неосновани су наводи жалбе туженог којима се указује да је пресудом прекорачен тужбени захтев тужиле с обзиром да није тражена мера забране приближавања, узнемиравања и контактирања туженог према малолетном детету ВВ. Наиме Конвенција о правима детета (“Службени лист СФРЈ” бр.15/90) у члану 3 став 1 прописује да у свим активностима који се тичу деце, без обзира да ли их предузимају јавне или приватне институције социјалног старања, судови, административни органи и законодавна тела, од првенственог су значаја најбољи интереси детета. Ставом 2 истог члана прописано је да ће се детету обезбедити таква заштита и брига која је неопходна за његову добробит узимају у озбир права и обавезе његових родитеља и других лица која су за дете одговорна. Ова обавеза преузета је и чланом 6 Породичног закона којом је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Супротно наводима жалбе туженог, налаз и мишљење надлежног органа старатељства пружили су првостепеном суду довољну чињеничну подлогу за дати закључак о сврсисходности изрицања туженом као починиоцу насиља предложених мера заштите од насиља у породици и према малолетном детету узраста 2 месеца и 6 дана као индиректној жртви насиља у породици које има појачану потребу за близином мајке која је директна жртва насиља с обзиром да за правилан раст и развој малолетног детета наведеног календарског узраста близина и присуство мајке су од диференцијално дијагностичког значаја а све то при утврђеној чињеници да насиље у породици има хроничитет и континуитет, да тужени између осталих видова врши и елементе психичког насиља према мајци малолетног детета оптужујући је да дете није његово и “ко зна ко га је направио” те да код мајке малолетног детета постоји забринутост да ће учинилац насиља односно тужени или неко од чланова његове родитељске породице узети дете. У ситуацији када тужени у првостепеном поступку није предложио извођење других доказа у циљу процене постојања опасности и у односу на малолетно дете као и када није постојала никаква сумња која би првостепени суд у смислу члана 205 Породичног закона руководила да он утврђује чињенице и да самостално истражује чињенице које ниједна странка није изнела, првостепени суд је правилно оценио доказе и на потпуно и правилно утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Неосновано се жалбом наводи да изречене мере заштите од насиља у породици и у односу на малолетно дете доводе до посредног лишења родитељског права туженог, по ставу другостепеног суда, права и дужности туженог као родитеља и даље се настављају, јер је родитељско право у смислу члана 67 Породичног закона изведено из дужности родитеља и постоји али само у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса малолетног детета.

Имајући у виду изнето по ставу Апелационог суда, обавеза суда да се руководи најбољим интересом детета оправдава усвајање мере ради заштите од насиља у породици у ситуацији када је насиље утврђено према супружнику јер и дете трпи насиље, које не мора бити физичко, кад се деси насиље према њему блиском лицу односно у конкретном случају према тужиљи а мајци малолетног детета. Стога је првостепени суд правилно ценећи мишљење органа старатељства који је предложио целисходним одређивање мере заштите од насиља у породици и у односу на малолетно дете парничних странака као индиректну жртву насиља, меру правилно одредио сагласно члану 197 и 198 Породичног закона.

Приликом одлучивања о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе туженог али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396 став 1 ЗПП, с обзиром да не могу довести до другачије одлуке у овој парници

Из изложених разлога, Апелациони суд у Београду је потврдио првостепену пресуду као у ставу првом изреке ове пресуде, на основу члана 390 Закона о парничном поступку у вези члана 202 Породичног закона.

Захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка одбијен је будући да тужени са жалбом није успео те је одлука у ставу другом изреке донета сходно одредби члана 165 Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Марија Терзић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић